

PATVIRTINTA
Skemų socialinės globos
namų direktoriaus
2022 m. gegužės mėn.25d.
įsakymu Nr.(V2)-1.7-50

SKEMŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO
PLANAS

2022 m.

SKEMAI

Planą paregė:

Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams

Arvydas Šapokas

TURINYS

1. Plano derinimo lapas	4
2. Plano tikslinimo lapas.....	5
3. Plano atnaujinimo lapas	6
4. Plano kopijų (plano išrašų) paskirstymas	7
5. Bendros nuostatos	8
5.1. Plano tikslas	8
5.2. Trumpa ūkio subjekto charakteristika	9
5.3. Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų ir evakavimo organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju sąrašas.....	10
5.4. Plano aktyvinimas ir atšaukimas	10
5.5. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos	11
6. Gresiantys įvykiai	13
7. Perspėjimo ir informavimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas	15
8. Keitimosi informacija apie įvykį tvarka	16
9. Pranešimo apie ekstremalią situaciją turinys	16
10. Darbuotojų, gyventojų ir lankytojų apsauga gresiant ar susidarius įvykiui	17
10.1. Darbuotojų, gyventojų ir lankytojų evakuavimo organizavimas	17
10.2. Darbuotojų, gyventojų ir lankytojų evakuavimo kryptys iš pastatų ir teritorijos	17
10.3. Darbuotojų, nuomininkų ir lankytojų apsaugos nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių organizavimo tvarka	18
10.4. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės	19
10.5. Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams, nuomininkams ir lankytojams, nukentėjusiems įvykių metu, organizavimas	19
11. Gresiančių ar įvykusių įvykių likvidavimo ir jų padarinių šalinimo, gelbėjimo darbų organizavimas ir koordinavimas	20
11.1. Didelio arba labai didelio pavojaus likvidavimas ir padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.	20
11.1.1. Veiksmai kilus gaisrui	20

11.1.2. Veiksmai pavojingų meteorologinių ir hidrologinių reiškinių atvejais ..	20
11.1.3. Veiksmai infekcinių susirgimų atveju	20
11.1.4. Veiksmai įvykus avarijai komunalinėse ar energetinėse sistemose ...	21
11.1.5. Įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus įvykių metu ir jo priimtų sprendimų įgyvendinimas.....	21
11.1.6. Procedūros, skirtos materialinių išteklių telkimo, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams likviduoti ir jų padariniams šalinti.....	22
11.1.7. Kiti veiksmai, kuriais siekiama palaikyti įstaigos veiklą po įvykusio įvykio.	22
12. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo organizavimas	23
13. Civilinės saugos mokymų ir pratybų organizavimas	23

PRIEDAI

- Priedas Nr. 1. Skemų socialinės globos namų galimų pavojų ir ekstremalių situacijų rizikos analizė.**
- Priedas Nr. 2. Skemų socialinės globos namų personalo organizacinė struktūros schema**
- Priedas Nr. 3. Ekstremaliųjų įvykių rizikos analizė**
- Priedas Nr. 4. Keitimosi informacija apie ekstremalią situaciją schema**
- Priedas Nr. 5 Skemų socialinės globos namų ekstremaliųjų situacijų 2022 – 2024 m. m. prevencijos priemonių planas**
- Priedas Nr.6. Materialinių išteklių žinynas.**
- Priedas Nr. 7. Pranešimo apie ekstremalų įvykį ar situaciją formos.**
- Priedas Nr. 8. Specialiųjų ir avarinių tarnybų kontaktai**
- Priedas Nr. 9. Skemų socialinės globos namų galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį mažėjimo tvarka.**
- Priedas Nr. 10. Skemų socialinės globos namų pastatų schema**
- Priedas Nr. 11. Evakuacijos kelių iš pastatų schemas**
- Priedas Nr. 12. Žmonių judėjimo tvarka įstaigos teritorijoje**
- Priedas Nr. 13. Darbuotojų ir gyventojų evakuavimo tvarka**
- Priedas Nr. 14. Skemų socialinės globos namų civilinės saugos veiksmų planas**
- Priedas Nr. 15. Vadovo įsakymai civilinės saugos klausimais.**
- Priedas Nr. 16. Kalendorinis veiksmų planas**
- Priedas Nr. 17. Atsakomybių tarp institucijų paskirstymo suvestinė**

1. PLANO DERINIMO LAPAS

Eil. Nr.	Derinanti institucija	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas

2. PLANO TIKSLINIMO LAPAS

Plano tikslinimas – plane esančios informacijos pakeitimas ir (ar) papildymas. Plano taisymo procedūrą atlieka Skemų socialinės globos namų civilinės saugos darbuotojas ne rečiau kaip kartą per metus. Pataisyta informacija išsiuntinėjama visiems plano kopijų turėtojams.

Pataisos registruojamos lentelėje.

Eil. Nr.	Kas pataisyta	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas, ..
1	Planas papildytas 16 ir 19 priedais	2022.10.25	<p> Direktoriaus pavaduotojas ukiu reikalams Arvydas Šapokas </p>

3. PLANO ATNAUJINIMO LAPAS

Plano atnaujinimas – procesas, kai planas yra peržiūrimas iš esmės, atsižvelgiant į ūkio subjekto, kitos įstaigos civilinės saugos sistemos parengčiai užtikrinti įtaką turinčius veiksnius (pvz., įvykus įvykiui, po civilinės saugos pratybų, atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems galimų įvykių riziką ir mažinantiems darbuotojų saugumą). Planas atnaujinamas ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus, jeigu iki tol nebuvo atliktas ūkio subjekto, kitos įstaigos reorganizavimas arba neatsirado kitų veiksnių, dėl kurių įtakos nukentėtų plano veiksmingumas.

Plano tikslinimai registruojami lentelėje.

Eil. Nr.	Žyma	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas

5.2. Trumpa ūkio subjekto charakteristika

Įstaigos pavadinimas	Skemų socialinės globos namai
Įstaigos kodas	190796039
Adresas	Klevų g. 10, Skemų k., LT-42101 Rokiškio r.
	Grupinio gyvenimo namai Sėlių 3, Rokiškis
	Grupinio gyvenimo namai Kęstučio 59, Rokiškis
Įstaigos pavaldumas	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
Internetinis adresas	https://www.skemai.lt
Įstaigos vadovas	Gintaras Girštautas
Pagrindinė veiklos rūšis (EVRK)	Stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla, 873000
Teritorijos plotas	19 ha
Darbuotojų skaičius	204
Gyvenančių pacientų skaičius	330
Įstaigos darbo laikas	24 h.
Naudojamos ir sandėliuojamos pavojingos medžiagos	Nėra. Įstaigos buitinėms reikmėms naudojamos cheminės valymo bei dezinfekavimo priemonės.
Turimos individualios ir kolektyvinės apsaugos priemonės	Patalpos, kurias esant reikalui būtų galima pritaikyti kaip kolektyvinės apsaugos slėptuves.
Turimos gaisrų gesinimo priemonės	162 gesintuvai. Gesintuvų išdėstymas pateikiamas evakuavimo planuose
Elektros energiją įstaigai tiekia	AB „ESO“
Geriamą vandenį įstaigai tiekia	Vietinis (įstaigos) gręžinys
Kanalizacija	Vietinė
Patalpų šildymas	Vietinė katilinė, kurią aptarnauja UAB „Rokmedis“
Patalpų vėdinimas	Patalpose įrengtos ventiliacinės angos.
Ryšiai	Pranešimai apie incidentą bus vykdomi mobiliaisiais telefonais ir kompiuterinėmis priemonėmis

5.3. DARBUOTOJŲ, ATSAKINGŲ UŽ GELBĖJIMO DARBŲ IR EVAKAVIMO ORGANIZAVIMĄ EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS ATVEJU SĄRAŠAS (EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖ)

Atsakomybė	Pareigos	Vardas, Pavardė	Kontaktai
Įstaigos vadovas	Direktorius	Gintaras Girštautas	+370 686 37800 gintaras.girstautas@skemai.lt
Asmuo atsakingas už civilinę saugą	Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams	Arvydas Šapokas	+370 686 41667 arvydas.sapokas@skemai.lt
Asmuo atsakingas už viešą tvarką ekstremaliosios situacijos metu	Direktoriaus pavaduotoja socialiniam darbui	Greta Giriūnaitė	+370 609 76183 greta.giriunaite@skemai.lt
Asmuo atsakingas už pirmosios pagalbos suteikimą	Vyr. slaugytoja	Daiva Kavoliūnienė	+370 620 39253 daiva.kavoliūnienė @skemai.lt
Asmuo atsakingas už priešgaisrinę saugą.	Inžinierius	Regimantas Kilius	+370 610 10460 regimantas.kilius@skemai.lt
Asmuo atsakingas už maitinimo organizavimą esant ekstremaliai situacijai	Dietistė	Odeta Stasilionienė	+370 653 38088 odeta.stasilioniene@skemai.lt
Asmuo atsakingas už elektros energijos tiekimą ir atjungimą	Energetikas	Gediminas Kančys	+370 616 39787 gediminas.kancys@gmail.com
Asmuo atsakingas už ryšius ir informavimą	Sekretorė	Vijolė Šedienė	+370 604 79775 info@skemai.lt
Asmuo atsakingas už gyventojų ir darbuotojų evakavimą	Vyr. socialinė darbuotoja	Dalia Meiluvienė	+370 609 76186 dalia.meiluviene@skemai.lt
Asmuo atsakingas už finansų valdymą, lėšų planavimą.	Buhalterė	Asta Jusienė	+370 604 79775 asta.jusiene@skemai.lt

5.4. PLANO AKTYVINIMAS IR ATŠAUKIMAS

Planas aktyvinamas ir informacija perduodama Rokiškio rajono savivaldybės administracijai jei įvykis viršija nustatytus Ekstremalaus įvykio kriterijus kurie nurodyti (Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo. Patvirtinta LRV 2006 m. kovo 9d. nutarimu Nr. 241 suvestinė redakcija 2018-02-03). Planą aktyvina Skemų socialinės globos namų direktorius, jeigu jo nėra, asmuo, kuris vykdo vadovo pareigas. Skemų socialinės globos namų atsakingų darbuotojų pareigos, bei kontaktinė informacija pateikta Plano priede Nr. 4.

Planas atšaukiamas Skemų socialinės globos namų direktorius, suderinus su gelbėjimo darbų vadovu.

5.5. PLANE VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

Avarija – netikėtas įvykis, sukėlęs sprogimą, gaisrą, statinių visišką ar dalinį sugriovimą, technologinio proceso nuostolingą sutrikimą, sunkų grupinį nelaimingą atsitikimą, pavojingų medžiagų išsiveržimą į aplinką, kai padaroma žala žmonėms ar aplinkai įvykio vietoje ar už jo ribų.

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos pratybos – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius.

Ekstremaliųjų situacijų prevencija – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliojo įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliuoju.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Gyventojų evakuavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Gyventojas – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Radiacinė avarija – bet koks netikėtas įvykis, apimantis veiksmo klaidą, įrangos triktį arba kitą nesėkmę, kurios (galimi) padariniai negali būti ignoruojami radiacinės saugos požiūriu ir kurie gali sukelti galimąją apšvitą arba nekontroliuojamos apšvitos sąlygas.

Atominės elektrinės avarija – atominės elektrinės veikimo sutrikimas, dėl kurio į aplinką išmetamos radioaktyviosios medžiagos, o padidėjęs jonizuojančiosios spinduliuotės lygis viršija normatyvinių dokumentų nustatytus lygius.

Radioaktyvioji tarša – techninės įrangos, pastatų, žmonių, dirvožemio, augmenijos, gyvūnijos ir kt. užterštumas radionuklidais.

Deaktyvavimas – radioaktyviųjų medžiagų šalinimas nuo žmogaus kūno, aprangos, aparatūros ir kt. objektų bei žemės paviršiaus.

Deratizacija – priemonių kompleksas graužikų kontrolei vykdyti, apimantis profilaktiką, stebėjimą, atbaidymą, naikinimą, naudojant chemines ir mechanines priemones.

Dezinfekcija – infekcines ligas sukeliančių, patogeninių mikroorganizmų (virusų, bakterijų ir kt.), esančių aplinkoje naikinimas naudojant specialius metodus bei priemones.

Dezinsekcija – tai priemonių kompleksas, apimantis vabzdžių stebėjimą, atbaidymą, naikinimą naudojant chemines, mechanines ir biologines priemones.

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikoje įregistruotas ir gamybinę, komercinę, finansinę ar kitokią ūkinę veiklą vykdomas juridinis asmuo, užsienio juridinio asmens filialas ar atstovybė.

Kita įstaiga – socialinėje, švietimo, mokslo, kultūros, sporto srityse veikiantis juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas – tenkinti tam tikrus viešuosius interesus, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas.

Jodo profilaktika – skydliaukės išotininimas stabiliojo jodu, kad į ją nepatektų radioaktyvusis jodas,

Jonizuojančioji spinduliuotė – spinduliuotė, kuriai sąveikaujant su medžiaga arba terpe sukuriama elektronai ir įvairiarūšiai jonai. Radiacinėje saugoje – spinduliuotė, galinti sukurti jonų poras biologinėse medžiagose arba terpėse.

Pavojingoji medžiaga – medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytame sąraše arba atitinkantis nustatytus kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių,

šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti kilus avarijai.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Priedanga - pastatas, patalpa, inžinerinis statinys ar kitas objektas, galintis sudaryti sąlygas gyventojams trumpą laiką tarpą išvengti gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių, kilus oro pavojui, nuo tiesioginio ir netiesioginio apšaudymo grėsmės karinės agresijos metu (nuo netiesioginių atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies, nuo skeveldrų, nuolaužų, sprogimo smūgio bangų, atsitiktinių kulku).

6. GRESIANTYS ĮVYKIAI

Gyvenamųjų ir pagalbinių patalpų galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atlikta vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 (Žin., 2011, Nr. 70-3360) patvirtintomis metodinėmis rekomendacijomis.

Pavojai, galintys kilti Skemų globos namų teritorijoje ar pastatuose, nustatyti remiantis statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų vertinimais, patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2009, Nr. 153-6928).

Atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę (Priedas Nr. 1), sudaromas Skemų socialinės globos namų galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį mažėjimo tvarka:

1. Ypač pavojingos užkrečiamosios ligos
2. Maisto tarša
3. Pastatų griuvimai
4. Gaisras

5. Branduolinė avarija, radioaktyviųjų medžiagų paskleidimas
6. Uraganas, stichiniai meteorologiniai ir hidrologiniai reiškiniai
7. Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir gedimai
8. Smarkus lietus, pūga, lijundra, smarkus snygis, speigas
9. Komunikacijų sistemų (elektroninių ryšių) teikimo sutrikimas ir gedimai
10. Žemės drebėjimas
11. Kaitra
12. Teroristiniai išpuoliai
13. Cheminių medžiagų paskleidimas
14. Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai
15. Vandens tiekimo sutrikimas

ANALIZĖS REZULTATŲ IŠVADOS

Vertinti potencialūs rizikos šaltiniai, kurie gali turėti neigiamą poveikį Skemų socialinės globos namų gyventojams, darbuotojams, veiklai, turtui ir aplinkai. Vertinant atsižvelgta į šių šaltinių keliamą pavojų, galimą poveikį ir situacijos valdomumą.

Vertinimas buvo atliekamas, atsižvelgiant į Skemų socialinės globos namų esančius rizikos šaltinius, remiantis sukauptais duomenimis apie potencialių rizikos šaltinių skaičių ir būklę, buvusias ekstremalias situacijas ir įvykius bei jų padarinius.

Didžiausią pavojų kelia 6 pavojaus ir rizikos šaltiniai, kurių neigiamas poveikis Skemų socialinės globos namų darbuotojams, gyventojams, lankytojams, veiklai, turtui ir aplinkai gali būti didžiausias. Tai būtų:

- **stichiniai meteorologiniai ir hidrologiniai reiškiniai**, tai reiškinys, pasiekęs ar viršijęs Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. D1-344(aktualia redakcija) patvirtintus rodiklius, kurių metu sutrinka įprastos gyvenimo sąlygos bei ūkinė veikla. Tačiau šie reiškiniai prognozuojami, hidrometeorologijos tarnyba gyventojus apie jų artėjimą perspėja iš anksto, taigi galima tinkamai pasiruošti ir išvengti nepageidautinų padarinių.

- **žmonių pavojingos užkrečiamosios ligos**, kai išplitus įvairioms pavojingoms užkrečiamoms ligoms, gali susirgti daug gyventojų, tarp jų dirbančių, dėl ko pablogėtų darbas įmonėse, nedirbtų mokyklos, vaikų darželiai, sutriktų rajono ekonomika. Galimi žmonių mirties atvejai.

- **pastatų, įrenginių gaisrai**, gali būti gamtiniai, technologinių procesų ir žmogaus veiklos sukelti. Dažniausiai pasitaiko neatsargiai elgiantis su ugnimi, palikus neužgesintą ugnies židinį, žaibo iškrovos metu ir pažeidžiant technologinius procesus. Gaisrų metu iškyla grėsmė žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ir aplinkai.

- **branduolinės avarijos, užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis**, įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, žmonės, esantys netoli avarijos vietos, gali patirti jonizuojančiosios spinduliuotės avarinę apšvitą. Jonizuojančioji spinduliuotė – tai skylant radioaktyviosioms medžiagoms susidaranti energija, kuri sklinda elektromagnetinių bangų ar dalelių pavidalu. Valstybės ir savivaldybių institucijos deda visas pastangas, kad padėtų žmonėms, kurie buvo paveikti įvykusios avarijos. Kol gelbėjama žmonių sveikata ir gyvybė, būtina laikytis kompetentingųjų institucijų rekomendacijų. Tai padės apsaugoti patiemis ir apsaugoti savo artimuosius

- **gaisrai atvirose teritorijose** tai didžiausią tikimybę turintis ir didžiausius nuostolius atnešantis pavojus. Gaisrai gali būti gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti. Dažniausiai kyla palikus neužgesintą ugnies židinį, žaibo iškrovos metu, miškų, durpynų, javų gaisrai. Gaisrų metu iškyla grėsmė žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ir aplinkai;

- **elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai**, galimi :

- katastrofinių meteorologinių reiškinių atveju;
- dėl techninių priežasčių;
- sabotazo, avarių bei diversijos atvejais.

Būtų sugadintos arba sugriautos elektros pastotės, transformatorinės, elektros perdavimo linijos, sustabdyta įmonių veikla, nutrauktas elektros energijos tiekimas vartotojams, padaryta didelė žala pastatams, galimi žmonių sužalojimai ir mirties atvejai.

- **šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai**, esant speigui ar dėl techninių priežasčių, šildymo sezono metu, gali sutrikti šilumos gamyba ir būti nutrauktas šilumos tiekimas vartotojams.

Kitų pavojų ir rizikos šaltinių rizikos lygis nedidelis, tačiau ekstremalių įvykių galimybė egzistuoja.

Skemų socialinės globos namų veikla orientuota į visus galimus ekstremalių situacijų atvejus, veiksmų valdymą, užtikrinant darbuotojų, nuomininkų ir lankytojų gyvybingumą, apsaugant turtą.

7. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

Savivaldybės administracija civilinės saugos signalus ir kitą informaciją Skemų socialinės globos namų perduoda panaudodama visas veikiančias ryšių priemones ir pasiuntinius pagal iš anksto parengtas savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintas schemas.

Skemų socialinės globos namų darbuotojų ir gyventojų perspėjimą apie pavojų ir informavimą apie situaciją organizuoja Skemų socialinės globos namų direktorius. Skemų socialinės globos namų direktorius, gavęs pavojaus signalą, sukviečia į pasitarimą valdymo grupės narius ir supažindina juos su esama bei prognozuojama situacija, patikslinamas veiksnių eiliškumas, duodamos papildomos užduotys.

Atsakingas už perspėjimą darbuotojas - sekretorė, gresiant ar susidarius ekstremaliai situacijai:

- įvertina susidariusią ekstremalią situaciją, jos pavojingumo laipsnį darbuotojams, gyventojams, turtui ir aplinkai;
- perspėja ir informuoja darbuotojus apie susidariusią ekstremalią situaciją ir būtinus veiksmus. Darbuotojai, esantys įstaigoje, įvykus nelaimei informuojami telefonu, per vietinį garsiakalbių tinklą, žodiniu perspėjimu bei elektroniniu paštu.
- praneša Bendrajam pagalbos centrui tel. 112 apie susidariusią ekstremalią situaciją.

8. KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA

Keitimosi informacija apie įvykį vykdoma pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymą Nr. IV- 114 (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2010 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. IV-517 redakcija) tvarkos aprašą (toliau – aprašas). Skemų socialinės globos namų direktorius arba sekretorė, teikia informaciją šiais atvejais: kai prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai; kai susidarė ekstremalioji situacija.

Skemų socialinės globos namų direktorius, arba direktoriaus pavaduotojai, arba sekretorė, gautą informaciją apie įvykusį ar grėsiantį įvykį mobiliuoju telefonu perduoda:

1. Bendrosios pagalbos skyriui tel. 112.
2. Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai.
3. Rokiškio rajono savivaldybės administracijai.

9. PRANEŠIMO APIE EKSTREMALIĄ SITUACIJĄ TURINYS

Teikiant pranešimą, (priedas Nr.7) atsižvelgiant į ekstremalaus įvykio ar ekstremalios situacijos pobūdį, nurodoma:

- Kas, kada ir kur įvyko (susidarė situacija), kas yra pateiktos informacijos šaltinis;
- Trumpas situacijos (įvykio) apibūdinimas;
- Tarnybos, esančios ekstremalios situacijos (įvykio) vietoje;
- Nukentėjusių, hospitalizuotų ir žuvusių žmonių skaičius;

- Ekspertai, esantys įvykio vietoje;
- Veiksniai, kurie gali pabloginti padėtį, galimi reagavimo veiksmai;
- Veiksmai ir priemonės, vykdytos darbuotojams ir gyventojams apsaugoti.

10. DARBUOTOJŲ, GYVENTOJŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI

10.1 DARBUOTOJŲ, NUOMININKŲ IR LANKYTOJŲ EVAKUAVIMO ORGANIZAVIMAS.

Pagrindinė evakuacijos užduotis – nukreipti žmones į saugias įstaigos teritorijos vietas arba žmonių susirinkimo punktus.

Už Skemų socialinės globos namų darbuotojų, gyventojų ir lankytojų evakuavimą atsakingas direktorius ir direktoriaus pavaduotojai. Taip pat jie teikia papildomas arba sukonkretintas užduotis įstaigos darbuotojų ir pacientų evakuacijos klausimais.

Visi darbuotojai turi būti supažindinti su evakuacijos planais. Jie privalo žinoti evakuavimo maršrutus, vykdant evakuaciją ekstremaliais atvejais privalo mokėti naudotis įstaigos Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais materialinių išteklių priemonėmis – gesintuvais. Tolesnę žmonių evakuavimo tvarką, susirinkimo ir priėmimo punktus bei tarpinius gyventojų evakuavimo punktus nustato Vyr. socialinė darbuotoja.

Atskirais atvejais, kai aplinkybės reikalauja gyventojus iškeldinti skubiai (gaisras, pavojingų medžiagų išsiveržimas, pastatų griūtys dėl sproginimo ar kitų priežasčių ir pan.), sprendimą priima Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, Policijos komisariato arba Greitosios medicininės pagalbos pareigūnas, kuris įvykio vietoje vykdo gelbėjimo darbų vadovo funkcijas. Šiais atvejais gyventojai evakuojasi į gelbėjimo darbų vadovo nurodytas vietas.

Susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, tolesnę žmonių evakuavimo tvarką, surinkimo ir priėmimo punktus bei tarpinius gyventojų evakuavimo punktus nustato savivaldybės administracijos direktorius, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakuavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

10.2. DARBUOTOJŲ, GYVENTOJŲ IR LANKYTOJŲ EVAKUAVIMO KRYPTYS IŠ PASTATŲ IR TERITORIJOS

Žmonių evakuacija iš pastato numatoma dviem etapais:

- judėjimas iš kabinetų į koridorių ir koridoriumi į laiptinę;
- judėjimas laiptine iki išėjimo į lauką.

Evakuaciniai išėjimai išdėstyti tolygiai, todėl evakuacijos laikas iš pastato užtikrinamas ne didesnis kaip **15 min.** (jeigu reikalinga evakuoti nevaikštančius gyventojus – **30 min.**) (pastatų evakuacijos planai pateikti 11 priede).

Atsakingi darbuotojai privalo užtikrinti efektyvią evakuaciją iš pastato, patikrinti ar visi žmonės evakuoti iš įstaigos pastato ir turi būti pasiruošę imtis avarijų likvidavimo veiksmų. Taip pat, esant būtinybei, privalo suteikti pirmąją medicininę pagalbą asmenims, kuriems jos prireikia arba iškviešti greitosios pagalbos specialistus.

Atsakingas darbuotojas, organizuoja žmonių evakuaciją iš objekto į nurodytą vietą, kur bus saugu arba laukiama atvystančio transporto, paruošto vežti žmones į saugias vietas.

10.3. DARBUOTOJŲ, GYVENTOJŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGOS NUO JŲ GYVYBEI AR SVEIKATAI PAVOJINGŲ VEIKSNIŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

Darbuotojų, gyventojų ir turto apsaugos užtikrinimui bei kitų darbų atlikimui, kurie užtikrintų Skemų socialinės globos namų funkcionalumą gresenčio ar susidariusio įvykio metu, vadovo įsakymu sudaryta ir patvirtinta ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė.

Didelių avarijų ar kitų nelaimių atvejais darbuotojams ir gyventojams apsaugoti yra naudojamos asmeninės apsaugos priemonės. Šių priemonių paskirtis – apsaugoti žmones nuo radioaktyviųjų ar cheminių medžiagų, kad jos nepatektų į kvėpavimo takus ir ant odos.

Asmeninės apsaugos priemonės kaupiamos keliais būdais:

- ūkio subjektai jas įsigyja savo lėšomis, saugo ir išduoda darbuotojams vadovų nurodymu;
- savivaldybėse saugomas civilinės saugos priemonių valstybės rezervas, kuris gali būti išduodamas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nurodymu. Ekstremalios situacijos atveju, tarpininkaujant savivaldybės administracijos direktoriui, valstybės rezervu gali būti leista naudotis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus sprendimu, apie tai nedelsiant informavus Lietuvos Respublikos Vyriausybę.

Skemų socialinės globos namų darbuotojams, gyventojams ir lankytojams prireikus ekstremaliųjų situacijų atvejais bus išduodamos asmens apsaugos priemonės, kurios nustatyta tvarka saugomos įstaigoje

10.4. KOLEKTYVINĖS APSAUGOS STATINIAI IR JŲ PANAUDOJIMO GALIMYBĖS.

Įstaigoje civilinės saugos slėptuvių nėra. Esant reikalui, kaip laikiną žmonių susirinkimo vietą būtų galima panaudoti pastate esančias patalpas:

Pastato Klevų 10 rūsys

Pastato valgykla Klevų 10 rūsys

Pastato Klevų 10A I aukštas

Pastato Klevų 10B I aukštas

Pastato Klevų 10J rūsys

10.5. PIRMOSIOS MEDICINOS PAGALBOS TEIKIMO DARBUOTOJAMS, GYVENTOJAMS IR LANKYTOJAMS, NUKENTĖJUSIEMS ĮVYKIŲ METU, ORGANIZAVIMAS

Skemų socialinės globos namų administracijai keliami reikalavimai, kad kasdieniniame režime būtų suteikta pirmoji medicinos pagalba nukentėjusiems darbuotojams, gyventojams bei lankytojams. Ekstremalaus įvykio atveju, esant nukentėjusiųjų, pirmąją medicinos pagalbą privalo teikti apmokyti, pasirengę ir turintys pirmosios medicinos pagalbos priemonės Skemų socialinės globos namų darbuotojai.

Pirmąją pagalbą suteikia medicinos punkte budinti slaugytoja

Esant reikalui, neatidėliotinai kreipiamasi bendruoju pagalbos **telefonu 112**, informuojama apie įvykį ir kviečiama greitoji medicinos pagalba.

11. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Įstaigos darbuotojai informuojami tiesiogiai, telefonu ar kompiuterinėmis priemonėmis. Siekiant supaprastinti ir paspartinti pranešimo apie susidariusias ekstremalias situacijas perdavimą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1 – 191 patvirtintus civilinės saugos signalus.

11.1. DIDELIO ARBA LABAI DIDELIO PAVOJAUS LIKVIDAVIMAS IR PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS.

Atlikus pavojaus ir rizikos analizę didžiausią pavojų kelia šie pavojaus ir rizikos šaltiniai, kurių neigiamas poveikis įstaigos darbuotojams ir ugdytiniams, veiklai, turtui ir aplinkai gali būti labiausiai tikėtinas.

11.1.1. Veiksmai kilus gaisrui:

Pagrindinės apsaugos priemonės

- Žmonių evakuavimas iš pavojingos zonos;
- Medicininės pagalbos nukentėjusiems suteikimas;
- Žmonių patekimo į pavojingą zoną apribojimas;
- Griežtas priešgaisrinės apsaugos reikalavimų vykdymas.

Priemonės, kurių numato imtis Skemų socialinės globos namų direktorius, įvykus gaisrui, aprašytos Civilinės saugos veikslių plano skyriuje (12 priedas).

11.1.2. Veiksmai pavojingų meteorologinių ir hidrologinių reiškinių atvejais

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1701 (Žin., 2009, Nr. 153 – 6928), nustatyti meteorologinių ir hidrologinių reiškinių kriterijai. Objekto veiklai įtakos gali turėti žemiau išvardinti stichiniai hidrometeorologiniai reiškiniai.

Pagrindinės apsaugos nuo pavojingų hidrometeorologinių reiškinių priemonės:

- Perspėti darbuotojus apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti;
- Nutraukti veiklas lauke bei skubiai nuvesti gyventojus į patalpas;
- Sutvirtinti silpnus pastatus, statinius;
- Sandariai uždaryti pastatų langus, duris ir kitas angas;
- Svarbesniuose objektuose patikrinti avarinius elektros energijos šaltinius, sukaupti didesnes vandens atsargas, paruošti priemones gaisrui gesinti ir pasirengti elektros energijos bei vandens tiekimo nutraukimui.

11.1.3. Veiksmai infekcinių susirgimų atveju

Pagrindinės apsaugos priemonės

- Kokias priemones ir būdus apsaugojimui naudoti, nusprendžiama remiamasi HG normų reikalavimais. Kviečiami visuomenės sveikatos centro specialistai.
- Vengti masinių susibūrimų vietų ir artimo kontakto su kitais asmenimis.

- Griežtai laikytis asmens higienos reikalavimų, dažnai plauti rankas su muilu po tekančiu šiltu vandeniu, ypač prieš valgymą.

- Vartoti gerai termiškai apdorotą maistą, maisto produktus laikyti tinkamoje temperatūroje, vengti kryžminio maisto užterštumo.

- Tikrinama vandens kokybė.

- Vykdomi visi higieniniai- sanitariniai ir prieš epideminiai reikalavimai .

- Kiekvieną dieną vėdinti patalpas, valyti grindis ir liečiamus paviršius drėgna šluoste, jei yra, naikinti vabzdžius ir graužikus.

- Pajutę pavojingos ir ypač pavojingos užkrečiamos ligos požymius, nedelsiant kreiptis į asmens sveikatos priežiūros specialistus.

- Susirgę darbuotojai atleidžiami nuo darbo, izoliuojami nuo sveikų, jiems suteikiama būtinoji medicininė pagalba.

- Kai tik nustatomas ligos sukėlėjas, atliekama skubi profilaktika, t.y. vartojami specialūs tam susirgimui preparatai. Iškilus grėsmei įvykti ekstremaliai sveikatai situacijai, būtina vadovautis medikų teikiamomis rekomendacijomis.

- Iškilus grėsmei įvykti ekstremaliai sveikatai situacijai būtina vadovautis medikų teikiamomis rekomendacijomis.

11.1.4. Veiksmai įvykus avarijai komunalinėse ar energetinėse sistemose.

Pagrindinės apsaugos priemonės

Atsižvelgiant į avarijos mastą taikomos tokios apsaugos priemonės:

- Medicininės pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems;
- Avarinis gamybinio proceso sustabdymas;
- Žmonių evakuavimas, kol ims veikti komunalinės ir energetinės sistemos.

Didelio arba labai didelio pavojaus atveju, įstaigos vadovas nurodo darbuotojams:

- Nutraukti bet kokią veiklą;
- Pasirūpinti įstaigos teritorijoje esančių žmonių evakuavimu, pirmosios pagalbos suteikimu nukentėjusiesiems;

- Apie avarinę situaciją skubiai pranešti bendrajam pagalbos centrui telefonu 112.

Socialinės globos namų direktorius visus veiksmus koordinuos su atvykusių pagalbos tarnybų vadovais.

11.1.5. Įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus įvykių metu ir jo priimtų sprendimų įgyvendinimas.

Įvykus ekstremaliai situacijai, pirmiausia perspėjamas ir informuojamas socialinės globos namų direktorius. Darbuotojų perspėjimas ir sušaukimas bus vykdomas pagal Skemų socialinės globos namų direktoriaus įsakymu patvirtintą perspėjimo apie įvykį schemą.

Bendras pranešimas apie ekstremalų įvykį (situaciją) vykdomas telefonais, per kompiuterinį tinklą bei žodžiu.

11.1.6. Procedūros, skirtos materialinių išteklių telkimo, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams likviduoti ir jų padariniams šalinti.

Ekstremalios situacijos atveju, įstaigos vadovas:

- Priima ryšį su Rokiškio operatyvinių tarnybų vadovais, valstybės priežiūros institucijomis;

- Organizuoja įstaigos materialinių išteklių tikslinį panaudojimą;

- Vadovauja darbui ekstremalios situacijos atveju;

- Priima sprendimą, dėl gelbėjimo darbų užbaigimo.

Įvykus avarijai komunalinėse ar energetinėse sistemose, padariniai šalinami kviečiant specialiąsias tarnybas (8 priedas).

11.1.7. Kiti veiksmai, kuriais siekiama palaikyti įstaigos veiklą po įvykusio įvykio.

Sanitarinio švarinimo organizavimas

Avarijos likvidavimo metu žmonių, kurie vykdė gelbėjimo darbus, sanitarinis švarinimas (taršos šalinimas nuo kūno) atliekamas įstaigos pastate skalbyklos patalpoje esančioje vonioje. Užteršti drabužiai pakeičiami švariais.

Sanitarinis švarinimas atliekamas asmeniškai ir savarankiškai kiekvieno asmens, dalyvavusio gelbėjimo darbuose, o avarijos metu nukentėjusių žmonių sanitarinį švarinimą atlieka specialiųjų tarnybų darbuotojai, panaudojant įstaigos pateiktas higienos priemones.

Aplinkos atstatymo priemonės

Priklausomai nuo įvykusios avarijos pobūdžio, reikalingos aplinkos atstatymo priemonės, kurių tinkamumą ir tikslingumą apsprendžia objekto vadovas, esant reikalui, konsultuodamasis su atitinkamos srities specialistais.

Veiklos atnaujinimas

Pasibaigus avarinei situacijai Skemų socialinės globos namų veiklos atnaujinimui būtina:

- Pakeisti pažeistus įrenginius, vamzdynus, pastatų konstrukcijas;
- Atstatyti pažeistus elektros, ryšių komunalinius tinklus;
- Gauti valstybinės priežiūros institucijų leidimą atnaujinti įstaigos veiklą;
- Informuoti valstybines priežiūros institucijas apie įstaigos veiklos atnaujinimą.

12. SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

Rokiškio rajono savivaldybės administracija užduočių nenumatė.

13. CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO PRATYBŲ ORGANIZAVIMAS

Civilinės saugos mokymas organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-06-07 nutarimu Nr.718 „Dėl civilinės saugos mokymo aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 68-3443). Civilinės saugos pratybos organizuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-09-08 nutarimu Nr. 1295 „Dėl civilinės saugos pratybų organizavimo tvarkos aprašu“, ne rečiau kaip kartą per metus. Įvadinis civilinės saugos instruktavimas darbuotojui bus pravedamas jį priėmus į darbą, bet ne rečiau kaip vieną kartą per metus rengiami vėlesni instruktazai. Norint susisteminti instruktavimą pildomas įvadinių (bendrujų) civilinės saugos instruktavimų žurnalas.

Gelbėjimo darbų vadovo funkcijas likviduojant įvykį ar ekstremalųjį įvykį ir šalinant jo padarinius atlieka pirmas atvykęs į įvykio vietą civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, atsižvelgdamas į įvykio pobūdį. Gelbėjimo darbų vadovui ar operacijų vadovui yra pavaldžios visos į ekstremaliosios situacijos židinį atvykusios civilinės saugos sistemos pajėgos, neatsižvelgiant į jų pavaldumą. Niekas negali trukdyti gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo veiksmams arba atšaukti jų nurodymus civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius.

Gelbėjimo darbų vadovas ar operacijų vadovas atsako už gyventojų ir darbuotojų gelbėjimą, civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojų ir taip pat kitų žmonių, dalyvaujančių vykdant gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduojant įvykį, ekstremalųjį įvykį, ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius, saugumą. Kilus dėl įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos pavojui darbuotojų ar gyventojų sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, gelbėjimo darbų vadovas ar operacijų vadovas gali laikinai apriboti patekimą į tam tikrą teritoriją ar patalpą, apriboti ar uždrausti transporto priemonių eismą ekstremaliosios situacijos židinyje.